

A Mugaana Buk anun Ioaanes

A pirpir kaapa muga

A buk mi Ioaanes i timui. Ioaanes ia raa ko ra 12 naat na wawer anun Iesu. I timu a buk mi baa ia takaana, ma i ki irong Epeso. I timui karom a taara na nurnur u ra papaar Aasia.

Ioaanes i wapua diat naa diat a tur dekdek u ra nurnur un God Tamaana ma Natuna Iesu Kaarisito. Ma baa diat maari God diat a maari kaai a kum teptepaandiat. A maarmaari ia a ngaala na utnaa.

Ma i wapua diat naa diat a baboura diat ko ra kum warwaruga na tena wawer. A kum tena warwaruga mi diat piri naa Iesu pa i waan paat a muaana mulu. Diat nuki naa a panindaat aakaina utnaa, io Iesu pa in pet laar paai kupi in waan paat a muaana mulu welaar ma daat. A kum tena warwaruga diat piri kaai naa a manaana ia a ngaala na utnaa, iaku a maarmaari ma ra koina mangamangaan diaar ling biaa ku. A taara baa diat piri lenbi diat a kum ebaar anun Kaarisito, ma Ioaanes i nemi naa daat a babo lele diat.

A winawaan i ra 1 Ioaanes:

Iesu ia a Pirpir na Lalaau (1:1-4)

A kaapa ma ra baboto (1:5-2:29)

A kum natnatun God ma ra kum natnatun Saataan (3:1-4:6)

A maarmaari (4:7-21)

A nurnur in uwia paa a rakrakaan buaal (5:1-21)

A Pirpir na Lalaau

¹ Miaat wewapua un ia baa a Pirpir na Lalaau, i lalaau taanga namnamuga utbaai. Miaat aa walangoro taai, miaat aa babo taai ma ra mataamiaat, miaat babo mulu taai ut, ma miaat paam ut a panina.

² Ma a Pirpir na Lalaau i waan paat kaapakaapa, ma miaat aa babo taai, ma mi miaat wapuaanai karom muaat, ia baa a lalaau takum baa diaar ki ungaai ma Tamaana, ma i waan paat kaapakaapa karom daat.

³ Miaat wapua muaat un ia baa miaat aa babo taai ma miaat aa walangoro taai, kopi daat a laa ungaai, welaar ma miaat, miaat laa ungaai ma Tamaandaat, ma Natuna Iesu Kaarisito.

⁴ Ma miaat timu a kum utnaa mi, kopi anundaat gaaia in ngaala uni.

God a Kaapa

⁵ A wewapua mi, miaat walangoroi kon Iesu Kaarisito, ma miaat wapuaanai karom muaat, baa God ia a kaapa lingtatuna, ma pa ta baboto i ki uni.

⁶ Baa daat piri naa daat laa ungaai ma God, iaku daat ki ku u ra baboto, io, daat a kum tena warwaruga, ma a lingtatuna pa i ki un daat.

⁷ Baa daat waanwaan u ra kaapa, welaar ma God i ki u ra kaapa, io, daat a laa wetwetalaii karom daat, ma a gaapin Iesu Kaarisito, Natuna,

in wagomgom daat ko ra kum aakaina mangamangaan raap.

⁸ Baa daat piri naa pa nundaat ta aakaina mangamangaan, daat waruga pa daat balet ut, ma a lingtatuna pa i ki un daat.

⁹ Baa daat pir apuaana anundaat kum aakaina mangamangaan, God ut i takado, ma in paam ot paa anuna weweliman ma in una wa anundaat kum aakaina mangamangaan, ma in wagomgom daat ko ra kum utnaa baa pa i takado.

¹⁰ Baa daat piri naa pa daat paam taa ta aakaina mangamangaan, daat piri naa God a tena warwaruga, ma anuna pirpir pa i ki u ra balaandaat.

2

Kaarisito anundaat tena wewaraaut

¹ A kum natnatung liklik, iaau timu a kum utnaa mi karom muaat kupi koku muaat paam aakaina. Iaku baa te i paam aakaina, anundaat tena wewaraaut, Iesu Kaarisito a Tena Takado, in pirpir anun raa maa karom Tamaana.

² Ia ut i maat kupi in kul walaangalaanga pa daat ko ra nundaat kum aakaina mangamangaan, ma wakir anundaat ku, a aakaina mangamangaan anu ra taara raap u ra rakrakaan buaal.

³ Baa daat taraam u ra nuna kum naagagon, io, daat kaapa naa daat nunura ut God.

⁴ Baa te i piri naa, "Iaau nunura God," iaku baa pa i taraam u ra nuna kum naagagon, ia a tena warwaruga, ma a lingtatuna pa i ki uni.

⁵ Baa te i taraam u ra pirpir anun God, a maarmaari anun God i ki mulu uni. Mi ia a wakilang baa daat nunurai naa daat anun God:

6 Baa te i piri uni naa ia anun God, in lalaauwelaar ma ra lalaauwan unan Kaarisito.

A matakina naagagon

7 A kum teptepaang, wakir a matakina naagagon mi iaau timui karom muaat, a naagagon ku baa muaat aa walangoro taai taanga namuga utbaai.

8 Iaku a naagagon maa tuk mi i matakinkutbaai. A lingtatuna i ra pirpir mi di baboi un Kaarisito, ma di baboi kaai un muaat, maa a baboto i raap waanwaan, ma a kaapa lingtatuna ia waan paat.

9 Baa te i piri naa i ki u ra kaapa, iaku maa i milikuaana tenalik, a muaana maa i ki utbaai u ra baboto.

10 Iaku baa te i maari tenalik, i ki u ra kaapa ma pa ta utnaau ra nuna lalaauwan baa in pet taai kupi in puka balet un ta aakaina mangamangaan.

11 Ma te baa i milikuaana tenalik, i ki utbaai u ra baboto, ma i waanwaan utbaai u ra baboto, ma pa i nunurai baa i waanwaan uwaai, maa a baboto ia wapula paa a mataana.

12 Iaau timtimu karom muaat a kum naat, maa di aa una wa anumuaat kum aakaina mangamangaan u ra iaan Kaarisito.

13 Iaau timtimu karom muaat a kum ngaalangaala, maa muaat aa nunura ia baa i lalaauwan taanga namnamuga utbaai.

Iaau timtimu karom muaat a kum baarmaan, maa kabina muaat aa uwia paa Saataan.

Iaau timtimu karom muaat a kum naat, maa kabina muaat aa nunura a Tamaandaat.

14 Iaau timtimu karom muaat a kum ngaalan-gaala, maa muaat aa nunura ia baa i lalaau taanga namnamuga utbaai.

Iaau timtimu karom muaat a kum baarmaan, maa muaat aa dekdek, ma ra pirpir anun God ia ki u ra balaamuaat, ma muaat aa uwia paa Saataan.

15 Koku muaat maari a rakrakaan buaal, ma ra kum utnaa kaai baa diat ki uni. Baa te i maari a rakrakaan buaal, a maarmaari anun Tamaandaat pa i ki u ra muaana maa.

16 Maa a kum utnaa baa diat ki u ra rakrakaan buaal, lenbi a kum aakaina nemnem u ra balaandaat, a kum aakaina nemnem anu ra mataandaat, ma ra aamaamaan ngaala ma ra kum utnaa taanga main napia, a kum utnaa mi wakir diat kon Tamaandaat.

17 A rakrakaan buaal ma ra kum aakaakaina nemnem baa diat waan paat koni, diat a raap ku, iaku baa te i murmur a nemnem anun God, in lalaau takum.

A kum ebaar anun Kaarisito

18 A kum natnatung liklik, mi daat ki u ra kum tintinip na bung. Muaat aa walangoro taai naa a ebaar anun Kaarisito in waan paat, ma mi mongoro na ebaar maa diat aa waan paat. Io, muaat a nunurai naa a tintinip na bung ia marawaai.

19 A kum ebaar anun Kaarisito diat ki ungaai ma daat, iaku diat aa pari paa, maa wakir diat mulu kon daat. Baa gun diat mulu ut kon daat, diat a ki takum karom daat. Ma mi, diat aa waan paa kon daat, maa kabina wakir diat kon daat.

20 Iaku muaat, Kaarisito ia taar taa a Takado na Nion karom muaat. Ma muaat raap muaat aa nunura a lingtatuna.

21 Wakir iaau timtimu karom muaat kabina baa pa muaat nunura utbaai a lingtatuna. Pate, iaau timtimu karom muaat kabina maa muaat aa nunura a lingtatuna, ma pa ta warwaruga i laana waan paat koni.

22 Woi maa a tena warwaruga? Ia baa i weoro ku naa Iesu wakir a Kaarisito, baa God i tula wai urin. Te baa i piri lenbi, ia a ebaar anun Kaarisito, maa i weoro wa kaai Tamaandaat ma Natuna.

23 Baa te i weoro wa Natun God, Tamaana kaai pa i ki karomi. Ma baa te i pir apuaana Natuna, Tamaana kaai i ki karomi.

24 I koina baa a kum wawer raap baa muaat aa walangoro taai namuga in lalaauun un muaat. Io, muaat kaai muaat a lalaauun un Natuna, ma un Tamaana.

25 Ma a utnaa baa i wewelman taai kupi in taari taan daat, ia a lalaauun takum.

26 Iaau timu taa a kum utnaa mi karom muaat, kupi muaat a babo lele diat baa diat nem na ben araara muaat.

27 A Takado na Nion baa Kaarisito i taar taai taa muaat, ia ki un muaat, ma pa muaat iba balet ma kup te baa in wer muaat. Maa a Takado na Nion i wer muaat u ra kum utnaa raap. Ma a utnaa baa i wer muaat uni i lingtatuna, ma wakir a warwaruga. Io, muaat a nuk akoto a wawer mi kupi muaat a ki takum karom Kaarisito.

28 Maia, a kum natnatung liklik, muaat a ki takum karom Kaarisito, kupi koku daat burut

ma koku daat wawirwir u ra nuna bung na winawaan paat.

²⁹ Muaat nunurai naa God a tena takado, ma muaat nunurai kaai naa diat raap baa diat paam a takado na mangamangaan diat a kum natnatun God.

3

A kum natnatun God

¹ Baboil! A Tamaandaat i waiaa anuna ngaala na maarmaari karom daat, baa i waatung daat naa daat a kum natnatuna. I lingtatuna ut, daat a kum natnatun God. A taara ko ra rakrakaan buaal pa diat nunura God, lenkaai maa pa diat nunura daat.

² A kum teptepaang, mari daat a kum natnatun God, ma pa di wapuaanai utbaai baa namur in tabaara daat balet ma ra aawa. Iaku daat nunurai naa namur baa Iesu in waan paat, daat a welaar ut mai, maa daat a babo mului maraagaam.

³ Ma muaat raap baa muaat ki walaang ma ra nurnur kup Kaarisito, muaat a wagomgom muaat welaar ma Kaarisito i gomgom.

⁴ Baa te i paam aakaina mangamangaan, pa i murmur a naagagon anun God, maa aakaina mangamangaan, ia a wabulbul u ra kum naagagon.

⁵ Ma muaat nunurai naa Kaarisito i waan paat kipi in lo wa anundaat kum aakaina mangamangaan, ma ia ut pa nuna ta aakaina mangamangaan.

6 Ma ia baa i ki un Kaarisito, pa in lalaau balet u ra aakaina mangamangaan. Ma ia baa i paampaaam balet ku a kum aakaina mangamangaan, pa i babo utbaai Kaarisito, ma pa i nunurai kaai.

7 A kum natnatung liklik, koku muaat maadek paa te kupi in ben araara muaat. Ia baa i paam a takado na mangamangaan, i takado welaar ma Kaarisito i takado.

8 Ma ia baa i paam aakaina mangamangaan, ia a natun Saataan, maa Saataan a tena paam aakaina turpaai ut u ra turpaaina. Ma Natun God i waan paat kupi in kamaar wa a pinapaam anun Saataan.

9 Diat raap baa a kum natnatun God, pa diat a paampaam balet ma a kum aakaina mangamangaan, maa a lalaau anun God i ki un diat. Pa diat a paampaam balet aakaina mangamangaan, maa diat a kum natnatun God.

10 Bari ia mangamangaan baa daat a babo lele a kum natnatun God uni, ma daat a babo lele kaai a kum natnatun Saataan uni: Diat raap baa pa diat paam a takado na mangamangaan, wakir diat a kum natnatun God, lenkaai maa karom diat baa pa diat maari a kum tateindiat.

Daat a maari wetwetalaai daat

11 A pirpir mi muaat walangoroi taanga namuga utbaai, naa daat a maari wetwetalaai daat.

12 Ma koku daat welaar ma Kaain, ia baa anun Saataan, baa i aak doko wa tenalik Aabel. Aawa kabina maa i aak dokoi? Maa kabina anuna mangamangaan i aaka, ma ra mangamangaan anun tenalik i takado.

13 A kum tateng liklik, koku muaat kakaian baa a taara ko ra rakrakaan buaal diat a milikuaana muaat.

14 Baa daat paam a maarmaari karom a kum tateindaat, daat nunurai naa daat aa waan ko ra minaat kup a lalaau. Ma ia baa pa i nunura maarmaari i ki utbaai u ra minaat.

15 Ia baa i milikuaana tenalik, i welaar ma ra tena aak doko taara, ma muaat nunurai naa a lalaau takum pa i ki un diat a kum tena aak doko taara.

16 Bari ia a utnaa baa daat nunura a maarmaari lingtatuna uni: Iesu Kaarisito i ung wa anuna lalaau kup daat. Io, i koina kopi daat kaai daat a ung wa anundaat lalaau kup a kum tateindaat.

17 Baa te anuna mongoro na utnaa, ma i babo tenalik i iba, iaku pa i nem na tabaarai ma ta utnaa, i balbalaat baat ku in balaana koni, a maarmaari anun God in ki lelawaaai u ra muaana maa?

18 A kum natnatung liklik, koku daat maarmaari ma ra pirpir ku, baa ma ra waandaat ku. Daat a maarmaari ma ra koina pinapaam ma ra lingtatuna.

19 Lenmaa daat a nunurai naa daat a kum natu ra lingtatuna, ma pain daat a burut baa daat a tur namataan God.

20 Baa a balaandaat i takuna daat, God i ngaala taa ra wetakun u ra balaandaat, ma i nunura a kum utnaa raap.

21 A kum teptepaang, baa a balaandaat pa i takuna daat, pa daat a burut baa daat a tur namataan God.

²² Ma ra kum utnaa raap baa daat aaringi koni, in taari taan daat, maa daat taraam u ra nuna kum naagagon, ma daat paam a utnaa baa i gaaia uni.

²³ A naagagon anun God i lenbi: Daat a nurnur u ra iaan Natuna, Iesu Kaarisito, ma daat a maari wetwetalaai daat, welaar ma ra nuna naagagon karom daat.

²⁴ Baa te i taraam u ra nuna kum naagagon, i lalaau un God, ma God kaai i lalaau un uni. Ma kabina u ra Takado na Nion baa i tabaara daat mai, daat nunurai naa God i lalaau un daat.

4

A watumaarang u ra kum warwaruga na propet

¹ A kum teptepaang, mongoro na propet warwaruga diat waan taltalili u ra rakrakaan buaal. Lenmaa koku muaat nurnur gagaa un te baa i piri naa a Takado na Nion i taar taa a pirpir karomi. I koina kupi muaat a babo lele a kum nion baa diat kon God baa pate.

² Muaat a nunura lele a Nion God lenbi: Diat baa diat piri naa Iesu Kaarisito i waan paat a muaana, diat maa kon God.

³ Ma diat baa diat weoro ku, diat maa wakir kon God. A nion maa ko ra ebaar anun Kaarisito, baa muaat aa walangoro taai baa in waan paat, ma mi ia waan paat urin u ra rakrakaan buaal.

⁴ A kum natnatung liklik, muaat anun God, ma muaat aa uwia paa a kum propet warwaruga, maa a Takado na Nion baa i ki un muaat, i dekdek

aakit kon Saataan baa i ki un diat u ra rakrakaan buaal.

⁵ A kum propet warwaruga diat ko ra rakrakaan buaal, ma diat pipipir ut u ra kum utnaa ko ra rakrakaan buaal, ma a taara ko ra rakrakaan buaal diat walangoro diat.

⁶ Daat anun God, ma te baa i nunura God i walangoro daat. Ma te baa wakir kon God pa i walangoro daat. Lenmaa daat nunura lele a Nion baa i lingtatuna, ma ra aakaina nion baa a tena warwaruga.

God ia a maarmaari

⁷ A kum teptepaang, daat a maari wetwetalai daat, maa a maarmaari i waan kon God. Ma diat raap baa diat maarmaari, diat a kum natnatun God, ma diat nunura God.

⁸ Baa te pa i nunura maarmaari, pa i nunura God, maa God ut a maarmaari.

⁹ Bari ia a utnaa maa God i waiaa anuna maarmaari uni, baa i tula wa Natuna, raa ot ku, urin u ra rakrakaan buaal kupi daat a lalaau uni.

¹⁰ Wakir daat, daat maari muga God, pate. A maarmaari i lenbi, God ut i maari muga daat, ma i taar wa Natuna kupi in maat ma in kul walaangalaanga pa daat ko ra nundaat kum aakaina mangamangaan.

¹¹ A kum teptepaang, baa God i maari daat lenmi, i koina kupi daat kaai daat a maari wetwetalai daat.

¹² Pa te utbaai i babo taa God. Iaku baa daat maari wetwetalai daat, God i ki u ra balaandaat, ma ra nuna maarmaari i ki mulu un daat.

13 Daat nunurai naa daat lalaauun un God, ma God i lalaauun un daat, kabina ia taar taa a Niono taan daat.

14 Tamaandaat i taar wa Natuna kupi in Tena Walaaun anu ra rakrakaan buaal, ma miaat, miaat aa babo taai, ma miaat wewapua uni.

15 Baa te i pir apuaanai naa Iesu ia a Natun God, God i lalaauun uni, ma ia kaai i lalaauun un God.

16 Ma daat ut daat nunura a maarmaari anun God karom daat ma daat nurnur uni.

God ia a maarmaari. Ma ia baa i nunura maarmaari, i lalaauun un God, ma God i lalaauun uni.

17 Baa anuna maarmaari i ki mulu un daat, pa daat a burut u ra bung na naagagon, maa daat lalaauun welaar ut ma Kaarisito main u ra rakrakaan buaal.

18 Pa ta bunurut i ki u ra maarmaari. Baa a maarmaari i ki mulu un te, i lu wa a bunurut. Baa te i burut i kukuraaina naa i nuki naa in wirua u ra naagagon na binabaalu karomi, ma anuna maarmaari pa i ngaala utbaai.

19 Daat maari wetwetalaai daat, maa kabina God ut i maari muga daat.

20 Baa te i piri naa, "Iaau maari God," iaku pa i maari tenalik, ia a tena warwaruga. Maa ia baa pa i maari tenalik baa i baboi, pa in maari laar paa God baa pa i baboi.

21 A naagagon mi i taar taai taan daat i lenbi: Baa te i maari God in maari kaai tenalik.

5

A niuwia u ra rakrakaan buaal

1 Diat raap baa diat nurnur un Iesu naa ia a Kaarisito, diat maa a kum natnatun God. Ma diat

raap baa diat maari tamaa ra naat, diat maari utkaai a kum natnatuna.

² Baa daat maari God, ma daat taraam u ra nuna kum naagagon, daat nunurai naa daat maari kaai a kum natnatuna.

³ Baa daat maari God, daat a taraam kaai u ra nuna kum naagagon. Ma anuna kum naagagon pa diat dekdek kopi daat a murmur diat.

⁴ Maa diat baa a kum natnatun God, diat aa uwia paa a rakrakaan buaal. Bari ia a dekdek baa daat uwia paa a rakrakaan buaal mai: anundaat nurnur ku.

⁵ Woi maa in uwia paa a rakrakaan buaal? Diat ku baa diat nurnur un Iesu naa ia a Natun God.

A wewapua kaapa un Iesu Kaarisito

⁶ Iesu Kaarisito i waan paat ma ra palaa ma ra gaap. Diaar tur wakilang anuna baapitaaiso ma ra nuna minaat. Wakir i waan paat ku ma ra palaa, i waan paat ut ma diaar raap. A Takado na Nion ia a lingtatuna, ma i wewapua un Iesu Kaarisito.

⁷ Io, tuldi ditul wewapua kaapa uni:

⁸ A Nion, a palaa, ma ra gaap, ditul raap ditul wapuaanai naa Iesu ia a Natun God.

⁹ Daat laana nurnur u ra wewapua kaapa anu ra taara, iaku a wewapua anun God i ngaala aakit. Ma u ra tula utnaa bi, God ut i wewapua kaapa un Iesu naa ia a Natuna.

¹⁰ Te baa i nurnur un Natun God, ia paam akoto a wewapua kaapa anun God u ra in balaana. Ma ia baa pa i nurnur u ra wewapua kaapa anun God, i nuki naa God a tena warwaruga, kabina

maa pa i nurnur u ra wewapua kaapa anun God un Natuna.

¹¹ Anuna wewapua kaapa i lenbi: God ia taar taa a lalaau takum taan daat, ma a lalaau maa i ki un Natuna.

¹² Ia baa Natun God i lalaau uni, ia paam akoto a lalaau. Ma ia baa Natun God pa i lalaau uni, pa i paam akoto a lalaau.

Iesu ia a lalaau takum

¹³ A kum utnaa mi iaau timui karom muaat, kupi muaat baa muaat nurnur u ra iaan Natun God, muaat a nunurai naa muaat aa paam akoto a lalaau takum.

¹⁴ Ma baa daat aaraaring karom God, koku daat aalawur nuknuk, maa daat aa nunurai naa God in walangoro daat, baa daat aaringi kup ta utnaa welaar ma ra nuna nemnem.

¹⁵ Ma baa daat nunurai naa ia walangoro daat u ra kum utnaa raap baa daat aaring kupi, daat nunurai kaai naa daat a paam akoto a kum utnaa baa daat aaringi koni.

¹⁶ Baa te i babo tenalik i paam aakaina mangamangaan baa wakir in wirua uni, in aaraaring karom God, ma God in taar a lalaau taana. A niaaring mi in waraaut diat baa anundiat kum aakaina mangamangaan pa i waan kup a winirua. Iaku pa iaau piri naa muaat a aaraaring un diat baa anundiat aakaina mangamangaan i waan kup a winirua.*

^{5:11:} Io 3:36 * ^{5:16:} Raa kum tena manaana diat nuki naa a aakaina mangamangaan baa te in wirua takum uni, baa in weoro wa Iesu.

17 A kum aakaina mangamangaan raap pa diat takado, iaku raa kum mangamangaan aakaina pa din wirua takum uni.

18 Daat nunurai naa diat raap baa a kum natnatun God, pa diat paampaam balet ma a kum aakaina mangamangaan. Maa Natun God i baboura baat diat ut, ma Saataan pa i pet laar paai kupi in baanaakaka diat.

19 Daat aa nunurai naa daat a kum natnatun God, ma a rakrakaan buaal raap i ki u ra naagagon anun Saataan.

20 Daat aa nunurai naa Natun God ia waan paat, ma ia tabaara ta daat ma ra manaana, kupi daat a nunura a lingtatuna na God. Daat lalaau u ra lingtatuna na God, kabina maa daat lalaau un Natuna Iesu Kaarisito. Ma ia a God lingtatuna, ma ra lalaau takum.

21 A kum natnatung liklik, muaat a baboura muaat ko ra kum warwaruga na god.

**BUK TAABU MATAKIN + TURPAAINA
The New Testament and Genesis in the Ramoaaina
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Stat long tokples Ramoaaina
long Niugini**

copyright © 2006, 2023 Wycliffe Bible Translators, Inc. and Wycliffe Sweden

Language: Ramoaaina

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Genesis copyright © 2023 Folk&Språk - Wycliffe Sweden

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-07-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 19 Jul 2025

d012ec6e-d199-5aa4-85c8-36d400ff7b21